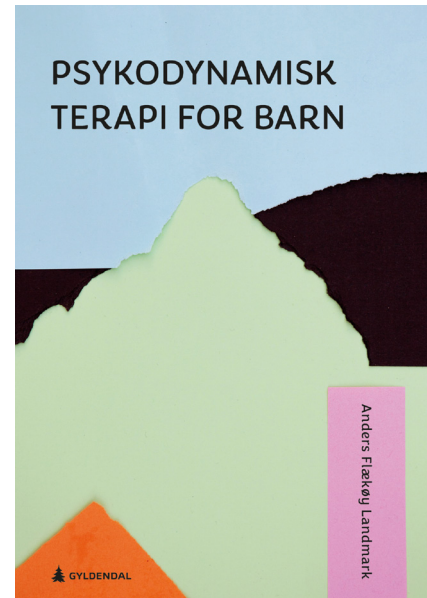

Anders Flækøy Landmark
Oslo
Bokanmeldelse av Håkon Kagnes

Psykodynamisk terapi for barn

Denne boken blir utgitt høyst beleilig. Jeg er en av de som har en oppfatning av at flere unge klinikere viser en økende nysgjerrighet for hvordan den psykodynamiske tradisjonen kan bidra i å gi god hjelp til barn som strever. Denne nysgjerrigheten fører ofte til en frustrasjon i møte med rammene de arbeider i, men også en berettiget forvirring og fremmedgjøring når de skal orientere seg i psykoanalytisk språk og litteratur.

Utdanningsinstitusjonene løser dette med gode seminarer og veiledning, men jeg har savnet en bok på norsk som har en samlende funksjon ikledd en tilgjengelig språkdrakt. Dette er boken jeg har savnet. Forfatteren har bred erfaring og kunnskap som blir formidlet på en omgjengelig og ufarlig måte. Etter å ha lest denne boken var det først og fremst den gode språkføringen jeg ville applaudere, samt måten tradisjonell og moderne psykodynamisk tenkning blir integrert på i gjenkjennbare rammer som de fleste av oss arbeider i.

En samlende bok

Målet med boken er «å beskrive hvordan den psykodynamiske behandlingsmodellen tar høyde for det komplekse samspillet mellom ulike faktorer i

og rundt barnet som har det vanskelig, samtidig som den tar vare på det enestående ved det enkelte barn og dets livsverden.» (s. 39). Bokens faglige ståsted er først og fremst preget av britisk objektrelasjonsteori, hvor særlig Winnicott og Bion blir gjennomgående i boken. Både tradisjonelle begreper og moderne forståelser av disse blir presentert på en fin måte. I tillegg til de forventede teorier og begreper fra den psykoanalytiske tradisjonen er boken også faglig båret av moderne spedbarnsforskning og mentalisering. Forfatteren lykkes med å integrere psykoanalytisk utviklingsteori med diskursen fra andre retninger og miljøer. Dette mener jeg er en av bokens største styrker, at den har en samlende funksjon samtidig som den holder oppe de nyttige forståelsene fra tradisjonene den står på skuldrene til.

Kort gjennomgang av boken

Boken består av introduksjon etterfulgt av fire deler, totalt 14 kapitler.

Introduksjonen inneholder en innføring i hvordan psykodynamisk tenkning kan gi nyttige perspektiver i å behandlingen av barn, med utgangspunkt i at mennesker er meningsøkende og relasjonelle vesen. Det blir påpekt at denne type tenkning kan være særlig anvendelig i kompliserte og sammensatte vansker. Det blir fremstilt begreper og perspektiver på ulike endringsprosesser: overføring/motoverføring, feltet som oppstår mellom barnet og behandler, endring som utviklingsstøtte og korrigerende emosjonell erfaring. Disse blir røde tråder gjennom resten av boken.

Del 1 har tittelen *Det behandleren tar med seg inn i behandlingen*, og omfatter psykodynamisk forståelse av interpersonlig og intrapsykisk nivå, viktige overganger (vippepunkter) i barnets utvikling, perspektiver på utviklingen av strev og vansker, og behandlerens bidrag i endringsarbeidet. Denne delen inneholder de grunnleggende begrepene fra både tradisjonell og moderne psykodynamisk teori – komplisert teori formidlet på en klar måte. Særlig opplever jeg at formidlingen mellom normalutvikling og skjevutvikling blir ryddig. Begrep som «vippepunkter» er ett eksempel på begrep fra denne boken jeg umiddelbart fra nå benytter meg av med både foreldre og kolleger.

Del 2 har tittelen *Innhenting av informasjon og hvordan man finner en farbar vei til endring*, og omfatter utredningsarbeidet og kasusformuleringen/behandlingsplanen i psykodynamisk perspektiv. Dette er to kapitler som er svært aktuelle å holde oppe i en BUP-hverdag, når de blir presentert på en måte som sammenfaller med formelle krav, eks. pakkeforløp. Tradisjonen med lekeobservasjon og kasusformulering blir fremholdt å kunne sammenfalle med arbeidet som blir krevet av oss i dagens klinikker. Gode påminnelser for en selv, men også i vårt teamarbeid og argumentasjon opp mot ledelsen.

Del 3 har tittelen *Fire innganger til dynamisk endringsarbeid med barn*, om omfatter fire kapitler med ulike innfallsvinkler på det direkte psyko-terapeutiske arbeidet med barn. Denne delen er hjertet i boken. De fire nivåene som presenteres er: Arbeidet med psykologisk kontakt og trygghet, arbeid med barnets følelser og selvopplevelser,

betydningen av lek og lekenhet, og perspektivtaking og utforskning av nye strategier. Kapitlene er klinikknære, med varierte kasus og med konkrete tips og holdninger til hvordan forholde seg til endringsprosessene vi står i med barnet. Alle disse kapitlene kommer jeg til å bruke i både undervisning og veiledning fra nå av. Jeg opplever de som ryddige, raffinerte og strukturerte uten å miste det erfaringsnære, og de henger fint sammen med de røde trådene som er presentert tidligere i boken. Her imponeres jeg over språkføringen og den samlende holdningen overfor de mange ulike tradisjonene innenfor psykodynamisk teori, om hvordan det kan forvaltes i klinikk. Jeg vurderer de å være så konkrete i sitt fokus som psykodynamisk terapi kan bli, og vil være nyttige for oversettelsesarbeidet terapeuter må gjøre mellom teori og praksis. Kasusene som brukes er varierte og gjenkjennelige.

Del 4 har tittelen *Systemarbeid: Endringsarbeid på flere arenaer*, og omfatter betydningen av foreldrearbeid, skole, tverrfaglig teamarbeid og avslutning av terapi. Denne delen av boken bærer også preg av forfatterens erfaring fra barnepsykiatrien. Det gjøres gjennom hele boken påpekninger av hvor betydningsfullt det er for barnet at de voksne arbeider sammen på flere arenaer for å hjelpe det tilbake i utvikling. Det er viktig at boken avslutter med denne delen, slik at en ikke går seg blind i det individualterapeutiske sporet. For mange som jobber i barnepsykiatrien i dag er dette samarbeidet gjenkjennbart, og preger ofte store deler av arbeidsdagen. Nå som denne boken endelig foreligger, kunne jeg videre ønske meg en bok i samme språkdrakt som går dypere inn i foreldrearbeidet. Det siste kapitlet er en fin gjennomgang og påminner om hvor viktig tid og tematisering av avslutningsarbeidet er for både barnet, foreldrene og terapeuten.

Avsluttende ord

Forfatteren mestrer balansekunsten å formidle teori og praksis på en måte som vil være gjenkjennbar for alle klinikere som arbeider med barn og ungdom. Forfatteren forvalter sin lange erfaring og omfattende kunnskap på en forbilledlig måte, med et varmt og erfaringsnært språk. Boken forener de ulike teoretiske forgreningene på en ukomplisert måte, som gjør at den blir et godt bidrag i å ufarligh-

gjøre tradisjonen den springer ut fra. Denne boken egner seg derfor spesielt godt til bruk i veiledning og undervisning. Boken fyller en viktig funksjon. Forfatteren berømmes for å framstille erfaring og kunnskap om psykoanalytisk orientert teori på en lett tilgjengelig og god måte.

Referanse

Landmark, A.F. (2021). *Psykodynamisk terapi for barn*. Oslo: Gyldendal norsk forlag.

Anders Flækøy Landmark

Håkon Kagnes er psykologspesialist, og arbeider ved BUP Elverum. Han veileder og underviser i psykodynamisk terapi for barn og ungdom.

hakon.kagnes@gmail.com